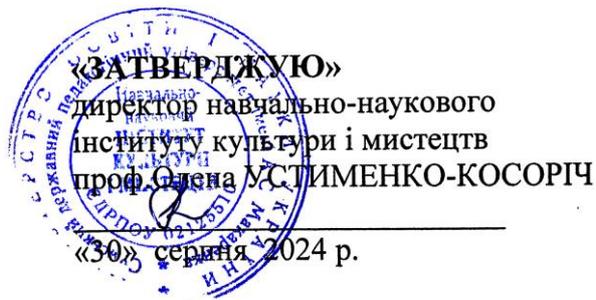

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
НН ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

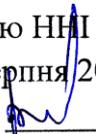
**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ПРОЄКТУВАННЯ ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО
СЕРЕДОВИЩА ЗАСОБАМИ МУЛЬТИСЕНСОРНОГО ДИЗАЙНУ**

Галузь знань 02 культура і мистецтво

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня-програма / Дизайн інтер'єру

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІ культури і мистецтв
«30» серпня 2024 р.
Голова Олександр РУДЕНКО

Розробник:

Наталя БРИЖАЧЕНКО, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.

В.о. завідувача кафедри
образотворчого мистецтва та дизайну
кандидат мистецтвознавства, доцент

Наталя КОХАН

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів – 4	Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
3-й			
Семестр			
6-й			
Лекції			
Практичні, семінарські			
46 год.			
Самостійна робота			
72 год.			
Консультації:			
2 год.			
Вид контролю: залік			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Нормативна навчальна дисципліна «Концептуальне проектування предметно-просторового середовища засобами мультисенсорного дизайну» є складовою професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціальністю 022 –Дизайн

Вивчення даного курсу передбачає засвоєння студентами теоретичних знань щодо проектування інтер'єрів громадського призначення через впровадження сучасних засобів мультисенсорного дизайну

Дисципліна «Концептуальне проектування предметно-просторового середовища засобами мультисенсорного дизайну» на 3 курсі підготовки ОР Бакалавр призначена для практичної підготовки фахівця в галузі дизайну, дає змогу розширення професійних навичок аналізу конструктивних та пластичних засобів моделювання форми, провідних прийомів та принципів композиційно-художнього формоутворення

Вивчення курсу «Концептуальне проектування предметно-просторового середовища засобами мультисенсорного дизайну» передбачає засвоєння студентами теоретичних знань з основних формування сучасного експозиційного та виставкового простору, сучасних оздоблювальних матеріалів та технологій, які застосовуються в дизайні предметно-просторового середовища. Програма курсу передбачає засвоєння студентами практичних навичок з розробки концептуальної проектної пропозиції з включенням інфографіки.

При вивченні дисципліни доцільно застосовувати принцип послідовності у проходженні практичної частини курсу та метод компаративного аналізу при розгляді різноманітних аналогів, що якнайкраще сприяють створенню загальної картини варіативності дизайн-рішень і шляхів роботи з формою, а також творчості дизайнерів та архітекторів ХХ-ХХІ ст.

Дисципліна «Концептуальне проектування предметно-просторового середовища засобами мультисенсорного дизайну» розвиває ерудицію, критичне мислення та відповідальність студента в аспекті засвоєння великої кількості теоретичного та практичного матеріалу.

Метою дисципліни «Концептуальне проектування предметно-просторового середовища засобами мультисенсорного дизайну» на 3 курсі підготовки бакалаврів є формування у студента загальних теоретичних знань та практичних навичок для подальшої повноцінної самостійної роботи в галузі дизайну інтер'єру.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Концептуальне проєктування предметно-просторового середовища засобами мультисенсорного дизайну» викладається студентам ОР Бакалавр і вимагає обізнаності з історії дизайну і архітектури, основ композиції, формотворення, матеріалознавства та ергономіки.

3. Результати навчання за дисципліною

Курс передбачає узагальнення теоретичних знань і практичних навичок у сфері формоутворення, що є основою професійної діяльності дизайнера предметно-просторового середовища.

<p>Знання: особливостей створення художнього образу дизайн-об'єкту засобами композиції, загальні ідеї провідних художньо-естетичних тенденцій та концептів в галузі архітектури, дизайну та сучасного мистецтва.</p> <p>Уміння: виявляти особливості побудови композиції, її стилістики, прийомів та засобів втілення художнього змісту; здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.</p>	<p>ПРН 1</p>	<p>Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу</p>
<p>Уміння: визначати художні складові мистецьких течій, художньо-технічні прийоми; категорії художніх засобів; вибудувати та обґрунтовувати концепцію художнього твору на основі проведеного аналізу робіт попередників</p>	<p>ПРН 2</p>	<p>Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.</p>
<p>Знання: розмаїття промислових засобів (програмного забезпечення та верстатів), що застосовуються для створення інтер'єрних площинних, об'ємних та просторових арт-об'єктів.</p> <p>Уміння: оволодіння різними технологіями роботи у відповідних комп'ютерних програмах векторної графіки (створення рапортної композиції, підготовки складних розгорток для макетування).</p>	<p>ПРН 4</p>	<p>Орієнтуватися в розмаїтті сучасних програмних та апаратних засобів, використовувати знання і навички роботи з фаховим комп'ютерним забезпеченням (за спеціалізацією).</p>
<p>Знання: інформаційних джерел з електронної мережі із прикладами композицій, авторських арт-об'єктів, інтер'єрів та архітектурних споруд.</p> <p>Уміння: генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва і дизайну – створювати оригінальні ескізи на основі аналізу робіт попередників.</p>	<p>ПРН 5</p>	<p>Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.</p>
<p>Знання: основних засад теорії композиції, композиційних засобів, прийомів та принципів, що застосовуються при створенні авторських робіт.</p> <p>Уміння: інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.</p>	<p>ПРН 6</p>	<p>Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.</p>
<p>Знання: особливостей мистецьких стилів, загальні ідеї провідних художньо-естетичних та культурних тенденцій; обізнаність у сучасних тенденціях світового мистецтва та дизайну; знання основних засад теорії композиції.</p>	<p>ПРН 8</p>	<p>Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати</p>

Уміння: проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально-предметної структури твору мистецтва..		принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.
Знання: обізнаність у історії світового образотворчого та декоративного мистецтва; можливість орієнтуватись в особливостях мистецьких стилів Уміння: використовувати професійні знання у практичній діяльності. Здатність використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову, інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі	ПРН 9	Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.
Знання: основних термінів, що застосовуються у композиції Уміння: володіти особливостями роботи з різними графічними і пластичними матеріалами.	ПРН 15	Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою з основ композиції

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A 90-100 балів Відмінно	Вміє добре оперувати понятійно-термінологічним апаратом з проектування інтер'єру; збирає та систематизує ілюстративний матеріал за заданою темою; добре орієнтується в ергономіці, стилістиці та оздоблювальних матеріалах; виконує практичні та самостійні роботи на високому професійному рівні; системно відвідує заняття, прислухається до зауважень викладача
B 82-89 Добре	Студент оперує понятійно-термінологічним апаратом з проектування, але недостатньо орієнтується в ергономіці, стилістиці та оздоблювальних матеріалах; збирає та систематизує ілюстративний матеріал за заданою темою; виконує практичні та самостійні роботи на достатньо високому професійному рівні; прислухається до зауважень викладача
C 74-81 Добре	Студент недостатньо переконливо оперує понятійно-термінологічним апаратом; недостатньо орієнтується в ергономіці, стилістиці та оздоблювальних матеріалах; ілюстративний матеріал за заданою темою без суттєвої систематизації та класифікації; виконує практичні та самостійні роботи на середньому професійному рівні; не завжди прислухається до порад керівника
D 64-73 Задовільно	Недостатньо орієнтується в ергономіці, стилістиці та оздоблювальних матеріалах; помітні відсутність системності, наполегливості, старанності у вивченні завдань та результативності підготовки; виконує практичні та самостійні роботи на низькому професійному рівні; мало консультується та не прислухається до порад керівника
E 60-63 Задовільно	Погано орієнтується в ергономіці, стилістиці та оздоблювальних матеріалах; явні відсутність системності, наполегливості, старанності у вивченні завдань та результативності підготовки; виконує практичні та самостійні роботи на дуже низькому професійному рівні; мало консультується та не прислухається до порад керівника
FX 35-59 Незадовільно	Не орієнтується в ергономіці, стилістиці та оздоблювальних матеріалах; явна недбалість індивідуальної підготовки, постійне невиконання завдань, відсутність самостійної роботи та інтересу до предмету, що вивчається; самостійна робота не виконується; не консультується з керівником

F 0-35 Незадовільно	Системна недбалість індивідуальної підготовки й невиконання завдань, відсутність самостійної роботи та інтересу до предмету, що вивчається; самостійна робота не виконується; не консультується з керівником
---------------------------	--

5. Розподіл балів

Поточний контроль						Разом	Загальна сума
Розділ 1.						60	100
Т.1.1	Т.1.2	Т.1.3	Т.1.4	Т.1.5.	Т.1.6		
Контроль лекційних (практичних) занять							
	5	15	10	15	15		
Контроль самостійної роботи						40	
	5	5	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	Задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: презентації практичних завдань та залік.

7. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Концептуальний дизайн-проєкт інтер'єру сучасного музейно-експозиційного простору

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Концептуальний дизайн-проєкт інтер'єру сучасного музейно-експозиційного простору

Тема 1.1. Вступна бесіда до курсу.

Тема 1.2. Збір та аналіз матеріалу до семестрового проєкту. Створення альбому аналогів.

Тема 1.3. Формулювання концепції. Ескізування у техніках ручної та комп'ютерної графіки

Тема 1.4. Створення креслень до концептуального дизайн-проєкту

Тема 1.5. Моделювання інтер'єру у програмі тривимірної комп'ютерної графіки.

Тема 1.6. Візуалізація та оформлення проєкту. Впровадження інфографіки.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост. роб.		Лекції	Практ.	Конс.	Самост. роб.
Розділ 1.										
Концептуальний дизайн-проект інтер'єру сучасного музейно-експозиційного простору										
Тема 1.1. Вступна бесіда до курсу.	4		2		2					
Тема 1.2. Збір та аналіз матеріалу до семестрового проекту. Створення альбому аналогів.	16		8		8					
Тема 1.3. Формулювання концепції. Ескізування у техниках ручної та комп'ютерної графіки	20		8		12					
Тема 1.4. Створення креслень до концептуального дизайн-проекту	24		8		16					
Тема 1.5. Моделювання інтер'єру у програмі тривимірної комп'ютерної графіки.	27		10	1	16					
Тема 1.6. Візуалізація та оформлення проекту. Впровадження інфографіки.	29		10	1	18					
Всього:	120		46	2	72					

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 1.			
Концептуальний дизайн-проект інтер'єру сучасного музейно-експозиційного простору			
Тема 1.1. Вступна бесіда до курсу			
1	Розгляд понять «мультисенсорний дизайн» та «музейно-експозиційний простір». Огляд їх класифікації та типології.	2	
Тема 1.2. Збір та аналіз матеріалу до семестрового проекту. Створення альбому аналогів.			
2	Збір та систематизація ілюстративного матеріалу за двома категоріями: 1) музеї, експозиційні центри, виставки; 2) інтер'єри, в рішенні яких було впроваджено мультисенсорний дизайн.	2	
3	Аналіз прикладів формування сучасного музейного простору. Дослідження досвіду впровадження засобів мультисенсорного дизайну. Виявлення провідних засобів.	2	
4	Оформлення альбому аналогів з анотаціями та посиланнями до кожного прикладу.	2	
5	Оформлення альбому збору матеріалу до проекту	2	

Тема 1.3. Формулювання концепції. Ескізування у техніках ручної та комп'ютерної графіки			
6	Формулювання концепції ескізного дизайн-проекту. Визначення основних завдань роботи	2	
7	Створення ескізів планувального рішення музейного простору. Розробка плану експозиції.	2	
8	Опрацювання ескізів художньо-образного рішення інтер'єру	2	
9	Внесення коректи в ескізні пропозиції	2	
Тема 1.4. Створення креслень до концептуального дизайн-проекту			
10	Креслення плану інтер'єру музейно-експозиційного центру у комп'ютерній програмі ArchiCAD. Розміщення обладнання	2	
11	Креслення плану стелі музею з врахуванням елементів штучного освітлення	2	
12	Креслення розгортки стін з розміщенням обладнання	2	
13	Внесення коректив у креслення	2	
Тема 1.5. Моделювання інтер'єру у програмі тривимірної комп'ютерної графіки.			
14	Моделювання основних огорожувальних поверхонь музейно-експозиційного центру з віконними та дверними отворами	2	
15	Моделювання основних конструкцій інтер'єру	2	
16	Впровадження обладнання	2	
17	Додавання елементів штучного освітлення	2	
18	Додавання текстур та фактур	2	
Тема 1.6. Візуалізація та оформлення проекту. Впровадження інфографіки.			
19	Внесення коректив в тривимірну модель, корегування колористичного рішення	2	
20	Візуалізація інтер'єру з текстурами, фактурами та штучним освітленням	2	
21	Опрацювання візуалізації у комп'ютерній програмі Photoshop. Додавання стафажу	2	
22	Розробка інфографіки для проекту	2	
23	Оформлення роботи на горизонтальному форматі 1200x1600 мм.	2	
Разом		46	

Теми самостійних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 1.			
Концептуальний дизайн-проект інтер'єру сучасного музейно-експозиційного простору			
Тема 1.1. Вступна бесіда до курсу			
1	Розгляд класифікації та вимог, що висуваються до матеріалів та виробів для формування музейно-експозиційного простору. Дослідження питання впровадження засад мультисенсорного дизайну в інтер'єрне середовище	2	
Тема 1.2. Збір та аналіз матеріалу до семестрового проекту. Створення альбому аналогів			

2	Збір та систематизація ілюстративного матеріалу. Аналіз прикладів формування предметно-просторового середовища сучасного музею та приклади впровадження мультисенсорного дизайну в інтер'єр громадського призначення	2	
3	Опрацювання ергономіки малогабаритних приміщень	2	
4	Визначення цікавих елементів та конструктивних рішень, які можна впровадити в проєктне рішення інтер'єру	2	
5	Оформлення альбому збору матеріалу до проєкту та альбому аналогів до проєкту	2	
Тема 1.3. Формулювання концепції. Ескізування у техніках ручної та комп'ютерної графіки			
6	Визначення основної мети роботи та окреслення засобів вирішення поставлених завдань проєкту	2	
7	Розробка сценарію музейної експозиції з урахуванням мультисенсорного досвіду. Ручні замальовки та комп'ютерна графіка	2	
8	Ескізи планувального рішення інтер'єру	2	
9	Ескізи художньо-образного рішення інтер'єру	2	
10	Ескізи колористичного рішення предметно-просторового середовища. Ручні замальовки та комп'ютерна графіка	2	
11	Внесення коректив в ескізні пропозиції	2	
Тема 1.4. Створення креслень до концептуального дизайн-проєкту			
12	Опрацювання основних конструктивних систем та художньо-пластичних аспектів роботи	2	
13	Затвердження рішення інтер'єру малогабаритної кімнати-трансформера	2	
14	Креслення плану інтер'єру малогабаритної кімнати-трансформера у комп'ютерній програмі ArchiCAD.	2	
15	Варіанти розміщення функціонального обладнання в інтер'єрі	2	
16	Внесення правок у запропоновані варіанти розміщення функціонального обладнання в інтер'єрі	2	
17	Креслення плану стелі кімнати з врахуванням елементів штучного освітлення	2	
18	Креслення розгортки стін з розміщенням обладнання	2	
19	Внесення коректив у креслення	2	
Тема 1.5. Моделювання інтер'єру у програмі тривимірної комп'ютерної графіки.			
20	Моделювання інтер'єру у програмі тривимірної графіки	2	
21	Моделювання основних огорожувальних поверхонь малогабаритної кімнати з віконними та дверними отворами	2	
22	Моделювання основних конструкцій інтер'єру	2	
23	Моделювання систем трансформацій	2	
24	Впровадження меблевих форм	2	
25	Додавання елементів штучного освітлення	2	
26	Додавання текстур та фактур	2	
27	Внесення коректив у робочу модель	2	
Тема 1.6. Візуалізація та оформлення проєкту. Впровадження інфографіки.			
28	Візуалізація інтер'єру з матеріалами, текстурами та штучним освітленням	2	
29	Внесення коректив у модель та додаткова візуалізація	2	
30	Створення варіантів по кольору	2	

31	Фінальна візуалізація перспективи у високій якості	2	
32	Опрацювання отриманої візуалізації у комп'ютерній програмі Photoshop	2	
33	Опрацювання деталей	2	
34	Розробка інфографіки до проєкту	2	
35	Компоновка всіх елементів на формат	2	
36	Оформлення роботи на форматі А2.	2	
Разом		72	

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бойчук О. Промисловий дизайн в Україні. Оптимістичне минуле, невизначене майбутнє: синтез пластичних мистецтв. Мистецтвознавство України. 2009. С. 215-222.
2. Босий І.М. Ергономічний фактор у проєктуванні меблів-трансформерів. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство : зб. наук. пр.. Харків : ХДАДМ, 2016. № 5. С. 4-9.
3. Босий І.М., Брижаченко Н.С. Футуристичні розробки меблів-трансформерів першої половини ХХ сторіччя: концепції та перспективи. Альманах «Культура і сучасність». Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 1. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2023. С. 56-63 <http://journals.urau.ua/kis>.
4. Брижаченко Н.С., Босий І.М. Інтерактивний відеомепінг в дизайні інтер'єру закладів громадського харчування. Принципи впровадження і технічні переваги. Art and design. Київ. 2022. №2(18). С.29-41. URL: <https://er.knuid.edu.ua/handle/123456789/19820>
5. Брижаченко Н.С., Мироненко Н.Г., Верховодова Я.О. Принципи реалізації стратегії інфотейменту у просторі сучасного інтерактивного музею. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 41. Т. 1. С. 55-61. – Режим доступу до ресурсу: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/41_2021/part_1/11.pdf
6. Гнатюк Л. Р. Особливості формоутворення модульних меблів-трансформерів. Теорія та практика дизайну. 2013. № 3. С. 15–22.
7. Голобородько В. М. Ергономіка для дизайнерів : підручник. Харків : ХДАДМ, 2012. 378 с.
8. Доколова, А. С. Особливості цифрового паблік-арту ХХІ століття: мистецтво фізичного та віртуального простору. Мистецтвознавчі записки, 2023. Вип. 43, 3–8. <https://doi.org/10.32461/2226-2180.43.2023.286827>
9. Інновації в архітектурі та дизайні: збірник матеріалів І Міжнародної наук.-практ. конф., Київ (травень 2022 р.) / М-во культури та інформаційної політики України, М-во освіти і науки України, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури [за ред. О.А. Трошкіної]. Київ: НАОМА, 2022. 310 с. Колектив авторів.
10. Коломієць Л. Зародження та розвиток мультисенсорного дизайну у ХХ-ХХІ ст. URL: <https://nz.lviv.ua/archiv/2012-4/19.pdf>
11. Мигаль С. П. Проєктування меблів : навчальний посібник. Львів : Світ, 1999. 219 с.
12. Орлова О.О. Екологічний фактор формоутворення в дизайні : автореферат на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Харків, 2003. 21 с.
13. Родінова Н. Л., Буклів Р.Л., Буклів С.В. Мистецтво новітніх технологій: проблеми, перспективи. Культура і сучасність. 2023. Вип. 1, С. 64–69.
14. Трегуб Н.Є. Наноархітектура та нанодизайн як інноваційні сфери проектнодослідницької діяльності. Інноваційні технології в архітектурі і дизайні. Колективна монографія. Під загальною редакцією В.П.Сопова, В.П. Мироненка. Харків: ХНУБА, 2017. 668 с. (за матеріалами І Міжнародної науково-практичної конференції ХНУБА, м. Харків, 6-7 квітня 2017). С. 611-619.
15. Чепелик, О. Імерсивні середовища, VR, AR в українському сучасному мистецтві останніх років. Сучасне мистецтво, 17. 2021. С. 23–40. <https://doi.org/10.31500/2309-8813.17.2021.248423>

16. Kim, S. Virtual exhibitions and communication factors. *Museum Management and Curatorship*, 33(3). 2018. 243–260. <https://doi.org/10.1080/09647775.2018.1466190>
17. Qian, Y. Virtual reality and modern visitor in the museum: The technological integration and its debates. In *Literature, Art and Human Development (ICLAHD 2021)* [Conference proceedings] 2021. P. 290–294
18. Spampinato F. M., Carticalà, V. Contemporary art and virtual reality: New conditions of viewership. *Cinergie – Il Cinema E Le Altre Arti*, 19, 2021. P. 121–133. <https://doi.org/10.6092/issn.2280-9481/12322>

Допоміжні:

1. Ідак Ю. В., Клименюк Т. М., Ляковський О. Й. Основи об'ємно-просторової композиції [Текст] : навч. посіб.; МОН України. Львів. НУ: Львівська Політехніка. 2020. 212 с.
2. Костенко Т.В Основи композицій та тримірного формоутворення. Навчально-методичний посібник. Х.: ХДАДМ, 2003. 256 с.
3. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції. К.: Каравела, 2004. 243 с.
4. Синепупова Н. Композиція: Тотальний контроль. К: ArtHuss. 2019. 240 с.
5. Мультисенсорне мистецтво: п'ять інсталяцій, що змінюють сприйняття. URL: <https://www.arthuss.com.ua/books-blog/multysensorne-mystetstvo-pyat-instalyatsiy-shcho-zminuyut-spryyunyattya>
6. Мультисенсорний дизайн в комерційному інтер'єрі. URL: <https://zikzakarchitects.com/ua/news/multisensornyj-dizajn-v-kommercheskom-interere/>
7. Dai, T.; Zheng, X. Understanding how multi-sensory spatial experience influences atmosphere, affective city image and behavioural intention. *Environ. Impact Assess. Rev.* 2021
8. Globa, A.; Beza, B.B.; Wang, R. Towards multi-sensory design: Placemaking through immersive environments–Evaluation of the approach. *Expert Syst. Appl.* 2022, 204
9. Hutchinson R. *Sensations and Disability: Sensory environments for Leisure, Snoezelen, Education and Therapy.* : Rompa, 1994. P. 196—212.
10. *Multisensuelles Design. Eine Anthologie.* Herausgegeben von Peter Luckner. Halle (Saale), 2002
11. Pagliano P.J. *Using a Multisensory Environment. A Practical Guide for Teachers.* London : David Fulton, 2001.
12. Sirkkola M. *Multisensory Work. Interdisciplinary Approach to Multisensory Methods.* Hameenlinna : Hamk University of Applied Sciences, 2008. 92 p.
13. Srikanth Raavi Venkata/ *Multisensory Design: Engaging All Senses in Product Development.* *International Journal on Science and Technology* 2025. Volume 16, Issue 1. URL: <https://www.ijst.org/papers/2025/1/2478.pdf>
14. Xu, H.; Zhao, J.; Jin, C.; Zhu, N.; Chai, Y. Research on the Multi-Sensory Experience Design of Interior Spaces from the Perspective of Spatial Perception: A Case Study of Suzhou Coffee Roasting Factory. *Buildings* 2025, 15, 1393. <https://doi.org/10.3390/buildings15081393> URL: <https://www.mdpi.com/2075-5309/15/8/1393>
15. Yuke Yang, Peijuan Cai. *Multisensory Experience Design: A Literature Review.* *Communications in Humanities Research.* 2024. 27(1):34-37. URL: https://www.researchgate.net/publication/377531399_Multisensory_Experience_Design_A_Literature_Review

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Програма здійснюється за наявності дидактичних та ілюстративних матеріалів, а також навчально-методичного матеріалу (посібників, монографій, популярної літератури з історії дизайну та архітектури, ілюстрованих альбомів, доступу до електронних ресурсів) та апаратури (комп'ютер, ноутбук) для проведення практичних занять з достатньою кількістю ілюстрацій (презентацій) зразків, що вивчаються за програмою.

Поміж матеріалів для практичних та самостійних робіт знадобляться: олівці, білий папір, скетч-маркери. Також для виконання практичних завдань студентам знадобиться комп'ютер зі встановленими програмами векторної, растрової та тривимірної графіки.